

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING QATAR

САНОАТДА ЧИҚАРИШ КОРХОНАЛАРИНИ ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ТЕХНИК КАДРЛАР БИЛАН ТАЪМИНЛАШ СОХАСИДА ЛОЙИХАВИЙ БОШҚАРУВ УСУЛ ВА ТАМОЙИЛЛАРИНИ ЖОРИЙ ҚИЛИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ” (ТОШКЕНТ ШАХАР МЕХАНИКА ЗАВОДИ МИСОЛИДА).

Нодир Илесович Исаев

*Абу Райхон Беруний номидаги Бизнес ва бошқарув олий мактаби
тингловчиси.*

*"Ўзбекистон темир йуллари" АЖ, «Тошкент механика заводи» - меҳнат
муҳофазаси бўлими етакчи мутахассиси*

Инсон, унинг ҳар томонлама уйғун камол топиши ва фаровонлиги, шахс манфаатларини рўёбга чиқаришнинг шароитларини ва таъсирчан механизмларини яратиш, эскирган тафаккур ва ижтимоий хулқ-атворнинг андозаларини ўзгартириш республикада амалга оширилаётган ислохотларнинг асосий мақсади ва ҳаракатлантирувчи кучидир. Халқнинг бой интеллектуал мероси ва умумбашарий қадриятлар асосида, замонавий маданият, иқтисодиёт, фан, техника ва технологияларнинг ютуқлари асосида кадрлар тайёрлашнинг мукамал тизимини шакллантириш Ўзбекистон тараққиётининг муҳим шартидир.

Миллий иқтисодиёт ривожига етук мутахассис кадрларга боғлиқ. Мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотларнинг янги босқичи бугун макроиқтисодий барқарорликни, иқтисодиётнинг юқори ўсиш суръатларини таъминлаб, халқимизнинг ижтимоий-иқтисодий шароитларини тубдан яхшилашда асосий замин бўлмоқда. Айни вақтда, тараққиёт йўлимизнинг таҳлили бугунги кунда жаҳон бозорида конъюнктура кескин ўзгариб, рақобат тобора кучайиб бораётганини албатта ҳисобга олишни, шу асосда давлатимизни янада барқарор ва жадал суръатлар билан ривожлантириш учун янгича ёндашув ва тамойиллар билан ишлашни тақозо этади.

Саноат ишлаб чиқариш тармоқларининг узоқ муддатли ва барқарор ривожланиши, янги ишлаб чиқариш воситаларини амалга татбиқ қилиш, уларнинг маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини оширишдаги самарадорлигини

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

таъминлаш ва юқори оширилган қийматдаги маҳсулотларни экспорт қилиш бўйича белгиланган вазифалар илғор халқаро тажрибалар асосида юқори малакали муҳандис-техник кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлашни талаб этади.

Ҳозирги замонавий ишлаб жараёнлари шун-чалик тез ўзгариб кетаяптики, дунёдаги барча маҳсулот ишлаб чиқарувчи ва маҳсулотни қайта ишловчи корхоналар ўз фаолиятларини “хаёл тезлигида” амалга оширишига тўғри келаяпти. Ана шундай ўзгаришларга мослашиш ҳамда керакли кадрларни етиштириб чиқариш мақсадида 2018 йили Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорига асосан Бизнес ва бошқарув олий мактабига асос солинди.

Лойиҳа (eng.: *projects*, латинча *projectus* – олдинга ташланган, интилган) бошқарув фаолиятида бирор-бир маҳсулот, хизмат, натижа олиш учун вақтинча қўлланилган ҳаракатдир. Лойиҳанинг мақсади – эса ғоянинг асосини ва фаолиятини ўз ичига олиб, ҳаракатлар режаси амалга ошишида турли ҳил табақадаги мутахассисларини бирлаштириш, ҳужжатларни тартибга солган ҳолда “иерархик” йўналишдаги тизим ишларини, лойиҳанинг натижаларини, қиймати ва информацио таҳлилларини аниқ амалга ошишида кўринади.

Янги йўналишдаги мутахассислар тайёрлаш, дунё стандартларига мос келувчи маҳсулотлар тайёрлашда лойиҳавий бошқарув тамойилларини тадбиқ этиш ушбу соҳани янада ривожлантиради ва илмий ишимиз асоси ҳисобланади.

Мавзунинг долзарблиги.

Иқтисодиётни модернизациялаш жараёнида персонални бошқаришни оқилона ташкил этиш кенг кўламли чуқур иқтисодий ислохотларни изчил амалга оширилаётган Ўзбекистон Республикасида турли мулкчилик шаклидаги корхона, ташкилотлар учун алоҳида аҳамиятга эгадир. Чунки маъмурий-буйруқбозлик тизимидан бозор иқтисодиёти муносабатларига ўтиш, иқтисодиётда биринчи навбатда бошқарув тизимини такомиллаштиришни тақозо этади. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримов: —Бугунги куннинг энг муҳим вазифаси – ҳаётимизнинг барча соҳаларида, айниқса бошқарувда, республика миқёсида, вилоят, шаҳар, туман, қишлоқ ва маҳаллаларни бошқаришда, тармоқ бўғинларини идора этишда, янгича фикрлайдиган, қийин дамларда масъулиятни ўз зиммасига оладиган, ҳаёт билан ҳамқадам юришга

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

қодир, имони пок, билимдон, ишбилармон одамларни топиш, уларга ишонч билдиришдан иборатдир,- деб таъкидлайдилар. Ана шундай салоҳиятга эга бошқарув ходимлари, мутахассисларгина республика иқтисодиётини модернизациялаш, таркибий ўзгаришларни амалга ошириш, эркинлаштириш ва ривожлантиришга қодирдирлар.

Миллий иқтисодиётимизда кенг кўламли, ҳар тарафлама, чуқур ўзгаришларга киришилар экан, энг аввало иқтисодиётни тизимли ва таркибий изчил янгилаш устувор аҳамиятга эга. Мамлакатимизда ҳам ана шу йўналишдаги ислохотлардан иқтисодиётда макроиқтисодий мутаносибликни таъминлаш, етакчи ўрин тутиши лозим бўлган ишлаб чиқариш соҳа ва тамоқларини жадал ривожлантириш, шу билан бирга Ўзбекистоннинг ўзига хос демографик хусусиятлари, иш билан бандлик, аҳоли дарамадларини кўпайтириш билан боғлиқ ўта муҳим муаммолар ҳал этилмоқда.

Бозор иқтисодиёти, кескин рақобат шароитларида ҳар бир корхонанинг муваффақиятли фаолият кўрсатиши унинг жамоаси, персоналининг малакаси, билим ва тажрибаси, ташаббускорлиги, интизомлилиги, масъулиятига боғлиқ бўлиб қолади. Бозор муносабатлари анча илгари шаклланган мамлакатларда корхона персоналларида бу ва бошқа сифатларни қарор топтириш ва ривожлантиришга бошқарувни такомиллаштириш ҳисобига эришилиши кўпдан буён яхши маълум.

Муболағасиз айтиш мумкинки, бизнинг келажагимиз, мамлакатимизнинг келажаги ўрнимизга ким келишига ёки бошқачароқ айтганда, қандай кадрлар тайёрлашимизга боғлиқ. Иқтисодиётни модернизациялаш жараёнида персонални бошқаришни илмий асосда йўлга қўйишнинг аҳамияти бекиёсдир. Кўп йиллик тадқиқотлар ҳозирги шароитда иқтисодий ўсишнинг қарийб 80 фоизини персонал: ишчилар, мутахассислар, хизматчилар, раҳбарлар меҳнати, малакаси, изланувчанлиги, салоҳияти ташкил этишини, 20 фоизини эса бошқа барча омиллар таъминлашини кўрсатди. Шунинг учун ҳам ҳар қандай ишлаб чиқаришда инсон омили ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури

Билимли ҳамда интеллектуал ривожланган авлодни вояга етказиш, уларни мустақил фикрлайдиган, қатъий фуқаролик позициясига эга инсонлар этиб

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

тарбиялашга қаратилган чора-тадбирлар мамлакатимизда олиб борилаётган кенг кўламли ислохотларнинг энг муҳим устувор йўналишларидан бири ҳисобланади. Бинобарин, бугун жаҳон ареналарида, нуфузли спорт мусобақаларида юртимиз довуғини дунёга танитаётган чемпионларимиз, илм-фан, санъат, ижод, умуман, барча соҳада юксак марраларни эгаллаётган ёшларимизнинг ютуқлари мустақилликнинг дастлабки йилларида илгари сурилган баркамол авлодни шакллантириш ғоясининг ҳаётий самарасидир.

Истиқлолга эришишимиздан бир йил олдин мамлакат ҳаётини ривожлантиришнинг асосий йўналишларига бағишланган маърузада давлатимиз раҳбари бизга кадрлар тайёрлашнинг махсус миллий дастури кераклигини, бу дастур таълим сифатини ошириш, ўқитувчи, методистларни қўшимча равишда моддий рағбатлантириш, уларнинг малакасини юксалтириш, истеъдодли болалар учун мактаблар очиш, юқори малакали миллий мутахассисларни тайёрлаш масалаларини ўз ичига қамраб олиши зарурлигини таъкидлаган эди. Энг муҳими, дастур асосида болаларимиз ўз ҳаётини бахтли, фаровон қилишга қодир бўлишлари лозимлиги қайд этилганди. 1997 йил 29 августда қабул қилинган ва ҳаётга самарали татбиқ этилаётган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури жиддий изланиш ҳамда тадқиқотлар натижаси сифатида ўтмишда мажбуран сингдирилган коммунистик мафкуранинг қолип ва андозаларидан бутунлай воз кечиш, одамларнинг, биринчи навбатда, униб-ўсиб келаётган авлоднинг онгида демократик қадриятларни мустаҳкамлашга қаратилган бўлиб, унда ҳаётда ўз фикрига, ўзининг қарашлари ҳамда қатъий фуқаролик позициясига эга бўлган, ҳар томонлама етук шахсни тарбиялаш асосий мақсад сифатида белгилаб олинди.

Кадрлар тайёрлаш миллий моделида демократик қадриятлар ўз аксини топди. Илк бор шахс ислохотлар марказига қўйилди ва миллий моделнинг тизим ҳосил қилувчи асосий компонентига айланди. Шу боис кадрлар тайёрлаш миллий модели ҳамда дастури, бир томондан, миллий истиқлол ғоясининг ажралмас таркибий қисми бўлса, иккинчи томондан уни амалга оширишни таъминлайдиган механизм ҳамдир. Дастурда таълимнинг устуворлиги, демократлашуви, инсонпарварлашуви, ижтимоийлашуви, таълим ва тарбиянинг узвий боғлиқлиги, бу жараённинг ҳар томонлама камол топган инсонни шакллантиришга йўналтирилганлиги, иқтидорли ёшларни аниқлаш, уларга таълимнинг энг юқори даражасида, изчил равишда фундаментал ҳамда махсус билим олишлари учун

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

шарт-шароитлар яратиш узлуксиз таълимнинг асосий фаолият принциплари сифатида белгилаб берилди.

Давлат ҳар бир ёшнинг бепул мажбурий умумий ўрта таълим, шунингдек, ўрта махсус, касб-хунар таълими олишини кафолатлади. Албатта, бунга ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Юртимизда таълим-тарбия соҳасига ҳар йили сарфланаётган харажатлар ялпи ички маҳсулотга нисбатан 10 — 12 фоизни ташкил этаётир. Бу ЮНЕСКОнинг мамлакатни барқарор ривожлантиришни таъминлаш учун таълимга йўналтирилиши зарур бўлган инвестициялар миқдори бўйича тегишли тавсияларидан қарийб 2 баробар кўп экани -диққатга сазовор. Тошкентда “Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлодни тарбиялаш — мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва модернизация қилишнинг энг муҳим шarti” мавзуида ўтказилган халқаро конференцияда дунёнинг 40 дан зиёд давлатларидан ташриф буюрган олимлар, мутахассислар ҳамда экспертлар томонидан таълим тизимини тубдан ислоҳ этишда Ўзбекистон ўзига хос йўлдан бориб, юксак натижаларни қўлга киритгани кенг эътироф қилингани ва кадрлар тайёрлаш миллий модели тан олингани барчамизни гурурлантиради. Дарҳақиқат, чуқур ўйланган ҳамда илмий асосланган, мамлакат ҳаётининг иқтисодий, ижтимоий соҳаларида кечаётган туб ўзгаришлар билан ҳар томонлама боғлиқ ҳолда ишлаб чиқилган мазкур модель 19 йил давомида уч босқичда ҳаётга муваффақиятли татбиқ этилаёпти.

Даставвал мавжуд кадрлар тайёрлаш тизимининг ижобий салоҳиятини сақлаб қолган ҳолда, таълим тизими ислоҳ қилиниб, унинг ҳуқуқий асослари ишлаб чиқилди. Чунончи, “Таълим тўғрисида”ги Қонунга мувофиқ, таълим тизими мазмуни тубдан янгиланди. Асосийси, таълим олувчиларнинг юксак тайёргарлик даражаси, малакаси, маданий ҳамда маънавий-ахлоқий савиясининг сифатига нисбатан қўйиладиган зарур талабларни белгилаб берувчи давлат таълим стандартлари, ўқув адабиётларининг янги авлоди яратилди.

Таълим муассасаларининг моддий-техника ва ахборот базасини мустаҳкамлаш ишларини давом эттириш билан бир қаторда, ўқув-тарбия жараёнини юқори сифатли ўқув адабиётлари, илғор педагогик технологиялар билан таъминлаш, узлуксиз таълим тизимини тўлиқ ахборотлаштириш Миллий дастурни рўёбга чиқаришнинг иккинчи босқичи вазифалари сифатида амалиётга жорий қилинди.

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

Дастур мақсадидан келиб чиқиб, таълим соҳасини тубдан ислоҳ этиш, уни ўтмишдан қолган мафкуравий қарашлар ҳамда сарқитлардан тўла халос қилиш, ривожланган давлатлар даражасида, юксак маънавий ва ахлоқий талабларга жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлаш борасида изчил сиёсат амалга оширилди. Таълим тизимининг ҳуқуқий мақомини юксалтириш, замонавий дидактик таъминотни ишлаб чиқиш, янги типдаги таълим муассасаларини ташкил этиш ҳамда уларни энг илғор техника ва технологиялар билан жиҳозлаш, халқнинг бой интеллектуал мероси ва умумбашарий қадриятлар асосида замонавий маданият, иқтисодиёт, фан, техника ҳамда технологияларнинг ютуқлари асосида кадрлар тайёрлашнинг мукаммал тизимини шакллантириш, таълим-тарбия мазмуни, шакл, метод ва воситаларини жаҳон миқёсидаги ютуқлар асосида давр талабларига мос равишда такомиллаштириш, ёшларга замонавий, рақобатдош касб-хунар сирларини ўргатиш ҳамда уларнинг бандлигини таъминлашга қаратилган қонунлар ва бошқа ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Бугун республикамызда 9 минг 692 та умумтаълим мактаби мавжуд бўлиб, уларда таълим-тарбия олаётган ўғил-қизларимизнинг пухта билим эгаллаши учун барча шарт-шароит яратилган. Шунингдек, болаларнинг мусиқа ва санъатга, спортга бўлган қизиқишларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этишга йўналтирилган кўплаб мусиқа ҳамда санъат, спорт мактаблари, “Баркамол авлод” марказлари, замонавий спорт объеклари самарали фаолият олиб бормоқда. Яна бир эътиборли жиҳати, Дастурда кўзда тутилганидек, касб-хунар коллежлари ва академик лицейлар ташкил қилиниб, уларда иқтисодиёт ва ижтимоий соҳанинг барча тармоғи учун юқори малакали, рақобатдош кадрлар тайёрланаётир.

Таълим жараёнини ислоҳ этиш ҳамда меҳнат бозорида талаб мавжуд бўлган юқори -малакали кадрлар тайёрлашда муҳим ўрин тутадиган олий ўқув юртлири янгича мазмун билан бойитилди. Юртимизда Европа ва Осиёнинг етакчи олий таълим муассасалари ҳамда филиаллари ҳам муваффақиятли фаолият олиб бормоқда. Жаҳон таълим тизимида ўзига хослиги, меҳнат бозорига рақобатдош кадрлар тайёрлаш механизми пухталиги билан ажралиб турадиган Ўзбекистон кадрлар тайёрлаш миллий модели мустақиллигимизнинг юксак ютуғидир. Бунинг натижасида, давлатимиз раҳбари Конституциямиз қабул қилинганининг

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

23 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида таъкидлаганидек, мустақил ва янгича фикрлайдиган, замон талабига жавоб берадиган авлодни шакллантиришга эришдик, Ватанимизнинг эртанги кунини, тақдирини ўз қўлига олишга қодир бўлган фарзандларимиз бугун минбарга чиқмоқда. Зеро, соҳа ислохотларидан кўзланган асосий мақсад ҳам ана шундан иборатдир.

Мутахассислар таъкидлаганидек, профессионал кадрлар етишмовчилиги муаммоси кутилган бўлиши керак бўлган табиий жараёндир. "Камёб" кадрларни талаб қилишдан олдин уларни тарбиялаб, шу касбларнинг обро эътиборини шу қадар қисқа арз қилиб қўтариш керак. Лекин юқори малакали кадрлар сонини ошириш жуда муҳим. Масалан, қўшимча таълим бериш ёки қайта тайёрлаш йўли билан ёки уларни мамлакатнинг бошқа ҳудудларидан жалб қилиш йўли билан. Кўплаб мутахассисларнинг таъкидлашича, малакали ходимлар йўқотилишининг асосий сабабларидан бири меҳнат сарфининг камлиги, иш ҳақини тенглаштириш, малакали меҳнатнинг камлиги ҳисобланади. Бундан ташқари, ходимнинг самарали иш жараёнидан бегоналашуви ҳам мавжуд бўлиб, нафақат ишнинг йўқолиши, балки кўпчилик одамлар учун ночор корхоналарда ишлаш ҳаётий еҳтиёжларни қондириш воситаси бўлиб қолмоқда. Меҳнат инқирозининг аниқ кўринишларидан бири иш ҳақи қарзидир. Мутахассислар юқори малакали мутахассислар етишмаслигининг асосий сабаблари сифатида номукамал таълим тизими, иш берувчининг муносиб иш ҳақи бера олмаслиги ва ҳоказоларга ишора қилмоқда.

Камчиликлар ва муаммолар

Кадрлар тайёрлаш тизимининг демократик ўзгартириш ва бозор ислохотлари талабларига мувофиқ эмаслиги, ўқув жараёнининг моддий-техника ва ахборот базаси етарли эмаслиги, юқори малакали педагог кадрларнинг етишмаслиги, сифатли ўқув-услубий ва илмий адабиёт ҳамда дидактик материалларнинг камлиги, таълим тизими, фан ва ишлаб чиқариш ўртасида пухта ўзаро ҳамкорлик ва ўзаро фойдали интеграциянинг йўқлиги кадрлар тайёрлашнинг мавжуд тизимидаги жиддий камчиликлар сирасига киради. Шу билан бирга, республикамиз ҳудудларини ижтимоий иқтисодий ривожлантириш замон талабларига жавоб берадиган юқорималакали кадрларни ўз вақтида зарур иқтисодтёт сохалари ва тармоқлари еҳтиёжидан келиб чиққан холода тайёрлаш,

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

олий таълим мазмунини бевосита корхоналар, ишлаб чиқариш муносабатларига ҳамда истиқболли ривожланиш дастурларига мувофиқ шакллантириш, кадрларни изғаллаган касби ва мутхвсислиги бўйича ишга жойлаштиришга доир қатор долҳарб масалалар тўлиқ йечимини топмаган.

Хусусан, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Таълим, фан ва маъданияти масалалари бўйича қўмитаси (UNESCO) ва консалтинг ташкилоти (DGP Research & Consulting) ҳамкорлигида жалб қилинган нуфузли хорижий экспертлар гуруҳи томонидан 2017 йилнинг январ ва июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси таълим тизимини комплекс ўрганиш бўйича ўтказилган таҳлиллар натижалар асосида берилган хулосаларда олий таълим жараёнида назария ва амалиёт яхлитлиги таъминланмаганлиги, талабларнинг малакавий амалиётларини ишлаб чиқариш корхоналарида ўтказиш самарали ташкил этилмаганлиги оқибатида битирувчиларнинг аксарият қисми таййор мутахассис бўлиб чиқиш ўрнига, ишга жойлашгандан кейин қайтадан ўз касбини, мутахассислигини ўрганаётганлиги, шунингдек таълим сиқатини назорат қилиш механизми замонавий талабларга жавоб бермаслиги, таълим муассасаларида малакали педагог ва бошқарув кадрларнинг етишмаслиги, хорижий таълим муассасалари билан самарали ҳамкорлик етарлича йолга қўйилмаганлиги каби камчиликлар қайд этилган.

Ислоҳ қилиш омиллари.

Кадрлар тайёрлаш тизимини ислоҳ қилишнинг муҳим омиллари қуйидагилардан иборат:

- республиканинг демократик ҳуқуқий давлат ва адолатли фуқаролик жамияти қуриш йўлидан изчил илгарилиб бораётганлиги;
- мамлакат иқтисодиётида туб ўзгартиришларнинг амалга оширилиши, республика иқтисодиёти асосан хом ашё йўналишидан рақобатбардош пировард маҳсулот ишлаб чиқариш йўлига изчил ўтаётганлиги, мамлакат экспорт салоҳиятининг кенгаяётганлиги;
- давлат ижтимоий сиёсатида шахс манфаати ватаълим устуворлиги қарор топганлиги;
- миллий ўзликни англашининг ўсиб бориши, ватанпарварлик, ўз ватани учун ифтихор туйғусининг шаклланаётганлиги, бой миллий маданий-тарихий анъаналарга ваҳалқимизнинг интеллектуал меросига ҳурмат;

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

- Ўзбекистоннинг жаҳонжамиятига интеграцияси, республиканинг жаҳондаги мавқеиваобрў-эйтиборининг мустаҳкамланиб бораётганлиги.

Олий ма'лумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги ПҚ-3151 қарори Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори Олий ма'лумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида Мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бо'йича устувор вазифаларга мувофиқ кадрлар тайёрлашнинг мазмунини тубдан қайта кўриб чиқиш, халқаро стандартлар даражасида олий ма'лумотли мутахассислар тайёрлашга зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги «Олий та'лим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-2909-сон қарори қабул қилинди.

Мазкур қарор билан олий та'лим даражасини сифат жиҳатидан ошириш ва тубдан такомиллаштириш, олий та'лим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва модернизатсия қилиш, замонавий ўқув-илмий лабораториялари, ахборот-коммуникатсия технологиялари билан жиҳозлаш бўйича Олий та'лим тизимини 2017-2021 йилларда комплекс ривожлантириш дастури тасдиқланди.

Дастурнинг мақсад ва вазифалари

Мазкур дастурнинг мақсади — таълим соҳасини тубдан ислоҳ қилиш, уни ўтмишдан қолган мафкуравий қарашлар ва саркитлардан тўла халос этиш, ривожланган демократик давлатлар даражасида, юксак маънавий ва, ахлоқий талабларга жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлаш Миллий тизимини яратишдир. Ушбу мақсадни рўёбга чиқариш қуйидаги вазифалар ҳал этилишини назарда тутди:

- «Таълим тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ таълим тизимини ислоҳ қилиш, давлат ванодавлат таълим муассасалари ҳамда таълим вакадрлар тайёрлаш соҳасида рақобат муҳитини шакллантириш негизида таълим тизимини ягона ўқув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожланишни таъминлаш;

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

- таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини жамиятда амалга оширилаётган янгилашни, ривожланган демократик ҳукуқий давлат қурилиши жараёнларига мослаш;
- кадрлар тайёрлаш тизими муассасаларини юқори малакали мутахассислар билан таъминлаш, педагогик фаолиятнинг нуфузи ва ижтимоий мақомини кўтариш;
- кадрлар тайёрлаш тизими вамазмунини мамлакатнинг ижтимоий ва иқтисодий тарақиёти истиқболларидан, жамият эҳтиёжларидан, фан, маданият, техника ва технологиянинг замонавий ютуқларидан келиб чиққан ҳолда қайта қуриш;
- таълим олувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялашнинг вамаърифий ишларнинг самарали шакллари ҳамда услубларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш;
- таълим ва кадрлар тайёрлаш, таълим муассасаларини аттестациядан ўтказиш ва аккредитация қилиш сифатига баҳо беришнинг ҳолис тизимини жорий қилиш;
- янги ижтимоий-иқтисодий шароитларда таълимнинг талаб қилинадиган даражаси ва сифатини, кадрлар тайёрлаш тизимининг амалда фаолият кўрсатиши ва барқарор ривожланишининг кафолатларини, устуворлигини таъминловчи норматив, моддий-техника ахборот базасини яратиш;
- таълим, фан ва ишлаб чиқариш самарали интеграциялашувини таъминлаш, тайёрланаётган кадрларнинг миқдори ва сифатига нисбатан давлатнинг талабларини, шунингдек нодавлат тузилмалари, корхоналар ва ташкилотларнинг бюртмаларини шакллантиришнинг механизмларини ишлаб чиқиш;
- узлуксиз таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимига бюджетдан ташқари маблағлар, шунингдан чет эли инвестициялари жалб этишнинг реал механизмларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш;
- кадрлар тайёрлаш соҳасида ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш.

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING QATAR

АДАБИЁТ

1) **Василиева Н. В.** Хабаровск ўлкасининг энг муҳим саноат корхоналарида юқори малакали кадрлар етишмаслиги муаммосини ҳал қилиш. URL: <https://moluch.ru/archive/112/28440/> (кириш: 16.05.2020).

2) **Гаськов В.** Согласование стратегических целей и индикаторов профессиональной подготовки кадров с международными рекомендациями и опытом.

3) Ишлаб чиқариш корхоналарида персонални бошқариш тизими самарадорлигини ошириш.

